

LA CELEBRACIÓ

El jove falciot ja havia après a sostenir-se en l'aire, encara que tot just encetava les primeres voladisses, no gaire més enllà d'aquell niu que tant s'havia resistit abandonar. Havia estat el més mandrós de tots els petits falciots d'aquella pollada. Dies enrere, els seus germans havien après a batre les ales amb l'encert necessari per deixar la comoditat de la protecció materna. La mare es mirava el petitó alleugerida: per fi havia aconseguit que tota la pollada aprengué el que els calia per espavilar-se sols. No havia estat gens fàcil, ja que el pollet s'havia limitat a observar embadocat, quedant-se dins del niu, quiet i pensarós. Havia vist com els seus germans, un rere l'altre, aprenien a volar mentre ell es reservava el dubtós privilegi d'ésser l'últim en provar-ho.

No foren poques les costellades quan, esperonat per la mare, intentà alçar el vol per caure tot seguit a terra. Però com no hi ha missió impossible per a la mare falciot, aquesta aconseguí el seu propòsit, i el petit falciot aprengué a volar. Primer, amb la gràcia de les primeres passes, batec d'ales en el seus cas, i després, amb la seguretat que proporciona la pràctica. I ara que s'ho mirava amb la serenor de la feina feta, s'adonà amb patxoca que l'aprenent maldestre se n'havia sortit d'allò més bé. El seu vol era el més bell que mai havia vist. Malgrat tot, el temps invertit en la formació havia tingut millor resultat del que ella mateixa hagués pogut imaginar. Allí davant el tenia, enjogassat amb el seu propi cos, pujant més amunt dels arbres, deixant-se caure poc després, i tornant més amunt del que havia cregut fos possible.

El petit falciot repetí, una vegada rera l'altra, el mateix joc fins que l'esgotament l'obligà a tornar somrient al niu i arraulir-se al costat de la mare. Aquesta l'obsequià amb una moixaina:

—Molt bé! Ja ets capaç de volar com els teus germans. I no exagero si dic que ho fas d'allò més bé. Et portaré un cuc ben gros per celebrar-ho.

El petit falciot, content que la mare li reconegués els mèrits, es quedà en el niu observant-la com s'allunyava per cercar el cuc promès. Poca estona després aparegué la imatge inconfusible de la

mare falciot sostenint amb el bec el premi als esforços del seu fill.

—Té, aquest potser serà l'últim que et donaré. Després hauràs d'espavilar-te per trobar-los tu mateix. No oblidis el que t'he explicat tantes vegades: ningú et portarà el menjar com ho he fet jo fins ara. Aquesta és l'última vegada, ja t'he dit abans que això és una ocasió especial, una celebració.

El jove falciot es mirà a la mare, i volent sortir d'un gran i vell dubte, li preguntà:

—Que és una celebració?

La mare falciot s'inquietà. Temia un munt de preguntes que no tinguessin res a veure amb els consells pràctics que estava acostumada a donar.

—Doncs... són els actes que s'organitzen per recordar un fet extraordinari, o haver aconseguit una fita, com ara tu, que ja saps volar. També se celebren els dies que són especials per un motiu o altre —respongué la mare.

—Ah, sí? —exclamà el jove falciot. I amb la il·lusió de saber com s'havien de provocar àpats com aquell, preguntà:— En quins dies es fan celebracions?

—Depèn —respongué la mare—, els dies importants no són els mateixos per a tothom.

—Però ha d'haver-hi dies que siguin importants per a tots, i que tothom mengi cucs grossos per celebrar-ho.

—Ben bé no és així. Encara que hi ha dies especials, no tothom celebra els mateixos.

—Però ha d'haver-hi un dia que mereixi ser celebrat per tots! —exclamà amb convicció el jove falciot.

La mare falciot mogué el cap pesarosa. La temença es confirmava: el seu poll es feia masses preguntes. Intentà treure-li del cap totes aquelles qüestions:

—Els éssers som diferents i, a més, el temps passa. El que avui és important per a algú, demà deixa de ser-ho. I en terres llunyanes pot ser a l'inrevés. Així que...

Però el jove falciot era massa caparrut per acceptar-ho. Així que digué:

—Com ho puc saber tot això? Qui sap quin és el dia més important, encara que sigui només un?

—Mira, fill, ja ets gran i saps volar. Tu mateix trobaràs la resposta. Ves, cerca el que desitges, i si aconsegueixes posar-hi el cor, segur que ho descobriràs.

El jove falciot aixecà el cap i per primera vegada s'adonà que entre el niu i l'horitzó hi havia tot un món. Muntanyes, arbres, prats, rius,

cases... El sol d'estiu provocava l'esclat dels colors amb tota la seva esplendor. I si el que veia era tant encisador, què podria trobar més enllà d'aquella línia dibuixada per la carena de les últimes muntanyes? Si volia saber-ho, hauria d'anar-hi. Sí, marxaria! Ja era gran, oi? Ja sabia volar, i la seva mare havia dit que ho feia molt bé, fins i tot ho havien celebrat. No li calia res més, adreçà el bec envers la mare falciot i li digué:

—Me'n vaig a cercar el dia de goig per a tothom.

La mare se'l mirà amb tendresa i li digué:

—Ves, i que aquest cel tan blau t'arreceri nit i dia.

El jove falciot alçà les ales i emprengué el vol encarant el bec cap el sol. La mare falciot es quedà observant-lo fins que es convertí en un punt gairebé invisible en mig del cel. I si no fos perquè era una mare falciot, hauria jurat que li davallava una llàgrima, talment com succeeix als humans.

* * *

El jove falciot volà i volà sobre els prats i els arbres, pujant muntanyes i descendint-les després. Tot era nou i encisador per ell. Mai s'hauria imaginat que poguessin haver-hi tantes coses i tant lluny. El món era molt més gran del que es pensava, i també més bonic. No gosava aturar-se, temia no tenir prou temps per veure-ho tot. La golafreria que provoca la curiositat l'impedia reposar. De sobte, sentí un so repetitiu i profund: ding... dong... ding... dong... Es va sentir tan atret per aquella tonada, que s'acostà fins a la caseta que sobreeixia enmig del bosc. No era com aquelles masies que s'havia trobat durant la volada. Aquesta posseïa una torre plena de finestres. A dalt de tot hi havia un gran vas, molt brillant i cap per avall. No pogué apropar-se més, el soroll era eixordador, així que mantingué el vol encerclant la torre. Mentrestant podia veure com un grup d'homes i dones pujaven, en filera i gran solemnitat, per la muntanya fins arribar a la porta d'aquella casa. S'aturaren uns instants i després entraren. A poc a poc el soroll anà minvant fins desaparèixer. Tot just llavors, un gran ocell blanc aparegué en el cel i amb les ales esteses es deixà caure dins del gran niu dalt la torre, quedant-se dret i immòbil. Dies abans, des del vell niu, n'havia vist volar un d'aquells ocells tant grossos. La seva mare li havia dit que eren cigonyes. Ves per on, pocs dies abans envejava aquella esvelta figura que retallava el cel amb tanta elegància i llibertat, i ara se la trobava davant per davant. Ell, un jove falciot, havia estat capaç d'arribar el mateix lloc que el gran ocell. En aquell moment se sentí una mica més gran.

Volà fins a posar-se sobre el niu de la cigonya. Aquesta no es movia, només algunes plomes del coll onejaven empeses pel vent. A prop li semblava encara més voluminosa. El jove falciot, cofoi d'estar al costat d'aquella bella figura, intentà imitar-la quedant-se també immòbil, traient pit i mirant en la mateixa direcció de la cigonya. Semblaven figura i rèplica. Després d'una bona estona, el jove falciot ja havia cobert la dosi necessària de vanitat i pogué més l'esperit belluguet que la prudència. Alçà el cap i li preguntà:

—Que fas aquí?

—Aquest és el meu niu, i any darrere any torno per ocupar-lo.

—Ah!... —exclamà el jove falciot—. I qui és aquesta gent que ha entrat dins de la casa?

—Són la gent del poble que celebren el dia del Sant Patró i pugen en aplec fins aquesta església per pregar.

Els ulls del jove falciot esclataren d'alegria. La cigonya ho havia dit: aquella gent estaven de celebració. Fos el que fos, si ho celebrava tanta gent, tot el poble deia la cigonya, ja havia trobat el que buscava, el motiu de celebració per tothom. Content d'un èxit tant ràpid preguntà a la cigonya:

—I es fan celebracions altres dies, en aquesta... església, has dit?

—Sí, és clar, en totes les dates assenyalades.

—Sí? I quines són?

—Doncs, a més del Sant Patró del poble, Pasqua, Nadal, i d'altres Sants. També venen tots els diumenges.

—I ho celebren tots, menjant cucs grossos?

—Sí, ho celebren tots, però mengen altres coses i veuen vi.

Allò sí que era meravellós, amb poca estona havia après un munt de coses: sabia quins dies celebrava tothom, no un, no, sinó molts més. I també havia après que es podien menjar altres coses, per celebrar-ho. Ell sí que era un falciot espavilat, ja havia aconseguit la resposta a la seva pregunta. Ufanós, decidí continuar el viatge. Ara que ja sabia tant, podia anar per tot arreu aixecant el cap ben alt, mostrant a tothom que ell era el falciot més llest. Aixecà el vol acomiadant-se de la cigonya:

—Adéu, vaig a veure més món.

La cigonya, sense resposta, romangué tan immòbil com s'havia mantingut tota l'estona.

* * *

El jove falciot, volava i volava, dibuixant l'aire, se sentia el més jaganer dels ocells. De tant en tant intentava, sense èxit, caçar un

insecte; no era tasca fàcil. Fins feia ben poc havia trobat la taula ben parada a casa, gràcies a la mare que li portava aquells cucs tant gustosos. Ara els hauria de buscar el mateix, però... què no podria aconseguir un falciot tant eixerit com ell?

Continuà volant una bona estona fins arribar a un camí de bassals i terra humida. Era molt estret, a banda i banda es marcaven les roderes d'un carro, que havia passat molt justet sense topar amb els arbres que flanquejaven el caminó. Era prop de migdia i el sol petava de valent, però els arbres, força alts, gairebé cobrien el camí protegint-lo de les radiacions del sol. El jove falciot agrai l'ombra, i decidí continuar sota la protecció d'aquells arbres. La fresca l'havia espavilat i, content com estava, tot li semblava divertit. Jugava amb les fulles dels arbres, es deixava caure dins dels petits bassals d'aigua, empenia un altre cop el vol i piulava com un esbojarrat envoltat pel cor de sons del bosc.

De sobte sentí un xiscle esgarriós, com mai n'havia sentit. S'aturà sobre la branca d'una alzina. Mirà camí endavant i pogué veure, entremig de les branques, que una mica més enllà, en un revolt, es movia una bèstia molt grossa. Tenia quatre potes, i de la gropa i clatell li penjaven un munt de pèls negres. El coll, fort i gruixut acabava en un cap allargat amb dos grans ulls negres. Aquest animal era molt esvelt, malgrat que sobre el llom hi pengés una flassada cobrint-lo ambdues bandes. Un parell d'alforges flanquejaven la gropa. El jove falciot s'apropà, saltant de branca en branca fins arribar prop d'aquell animal. Fou llavors quan va veure aquell home que estava agenollat sobre d'una altra flassada. De tant en tant s'ajupia fins tocar de cap a terra, mentre remugava uns mots inintel·ligibles. El falciot saltà agosaradament sobre la flassada que cobria el llom de l'animal gros.

El pes tant lleuger del jove falciot va ser insuficient perquè l'animal gros s'adonés de la seva presència. Per això l'ocell cridà, per fer-se veure:

—Ei! Què feu aquí, vosaltres?

L'animal gros, en sentir-se reclamat, tombà el cap esbufegant, el jove falciot, sentint-se amenaçat, aixecà el vol allunyant-se. L'animal gros en feu riota:

—Mira que n'ets, de valent! Comences cridant, però et costa poc fugir.

El cor del jove falciot encara batejava amb força, tant que va respondre com pogué:

—És que m'has espantat, mai n'havia vist de tant grossos com tu.

L'animal gros li digué:

—Pots tornar, que no et faré mal, i així no haurem de cridar, no destorbem l'amo.

El jove falciot, més tranquil, tornà a posar-se sobre el llom de l'animal gros. Encuriosit com estava, no renuncià pas a saber que estava succeint i, ara suavitzant la veu, li preguntà:

—Que feu, doncs, aquí?

—Estic esperant que l'amo acabi les oracions, per continuar el camí cap el mercat.

—Què dius que està fent el teu amo? —preguntà el jove falciot.

—Està pregant a Déu.

—I ho fa gaire sovint això?

—Cinc vegades al dia.

—Tantes? Com pot ser? Per què això no deu ser una celebració, oi?

—Doncs, d'alguna manera, sí.

El jove falciot restà confós. La cigonya no li havia dit que aquella gent del poble fes l'aplec cinc vegades al dia. És que no sabien què s'havia de celebrar més vegades, com feia l'home del drap entortolligat?

—I llavors per Nadal, Pasqua, els dies del Sant Patró i els diumenges, com s'ho fa? Quantes vegades ho celebra?

—Aquests dies que tu dius no tenen cap significat especial per a nosaltres.

—Llavors —continuà el jove falciot, cada vegada més perplex—, en aquests dies no menges cucs grossos, ni beveu vi?

—Ui! —respongué rient l'animal gros—. Això que tu dius no ho tastem mai.

—Així doncs, què celebren?

—Celebrem tot el que ens dictà el profeta. Però no té res a veure amb el que has dit. Aquestes són festes d'infidels.

—I des de quan ho celebren tot això?

—Des de què ens ho va manar el profeta.

—I abans no?

—No, encara no havia estat revelada la llei.

Això va ser prou perquè el jove falciot se sentís confús i derrotat. Després de volar tant, i quan li semblava que havia trobat resposta a la seva pregunta, tot s'enfonsava. Encara no coneixia cap celebració que fos per a tothom i per sempre. Els homes de la muntanya i els amics de l'animal gros no estaven d'acord amb que s'havia de celebrar. Un dels dos estava errat, havia d'esbrinar qui, així podria saber quina era la celebració bona i poder explicar a tothom el que s'havia de fer. Això, aixecaria el vol i continuaria la recerca. Abans

d'alçar-se, però, s'acomiadà de l'animal gros:

—Me'n vaig, encara no he trobat el que cerco.

L'animal gros l'obsequià amb un renill a tall de comiat.

* * *

El jove falciot volà i volà força estona. Ja no era aquell vol alegre i juganer d'abans. Era més neguitós i ràpid, com si li calgués arribar amb urgència a algun lloc on trobaria el tresor desitjat. Una bona estona després de la trobada amb l'animal gros, les muntanyes anaren perden l'alçada. El terreny, allà baix, es tornava més suau i planer. Els boscos s'aclarien i els arbres cedien protagonisme als prats, immenses catifes verdes que s'estenien sota seu. La verdor només era trencada per algun rierol que, amb les seves sinuositats, li oferien els dibuixos més capriciosos. Decidí aprofitar-ho per remullar-se; havia volat força i estava assedegat. Aterrà sobre una pedra enmig del corrent d'aigua, que en aquell tram era força tranquil·la, i begué amb delit, potser massa. El jove falciot, amb el neguit propi de l'edat, s'atipà més del que calia. Es quedà una estona allà, sobre la pedra, gaudint la remor de l'aigua i mirant lluny, al buit, mentre es deixava acaronar pel poc aire en moviment d'aquell dia tant calorós.

Trigà una estona en adonar-se dels bells que lluitaven per fer-se sentir sota la multitud de sons del camp. Girà l'esguard cap on procedia aquell so, i distingí un xai que s'acostava al rierol, just on estava ell. El xai acotà el cap fins fregar l'aigua amb el morro i començà a llepar amb avidesa. El jove falciot se'l mirava a poca distància. Ja n'havia vist abans. Temps enrere, abans que aprengué a volar, un ramat passà prop del niu. La mare falciot li havia explicat quins animals eren aquells, els bens, els gossos i, fins i tot aquell animal que caminava només amb dues potes i que l'anomenaven pastor. El jove falciot s'aixecà d'un saltiró i feu una curta volada al voltant del xai, tornant un altre cop sobre la pedra. Amb aquesta maniobra aconseguí atraure l'atenció de l'animal, que se'l quedà mirant breus instants abans de tornar a enfonsar el morro dins de l'aigua.

—Ei!, no beguis massa, que et farà mal.

—Ja em calia —contestà el be—. M'he perdut i fa estona queestic assedegat.

—Així què...? T'has separat del ramat?

—Sí, m'he quedat una mica endarrerit, i ara no sé on paren. Suposo que, quan s'adonin de què no hi sóc, em buscaran. Confio que

em trobin abans que el pastor hagi de tancar el ramat, sinó em quedaré perdut uns quants dies.

—Sinó és avui, serà demà.

—Demà no, cada setmana el pastor ens tanca fins el diumenge, que ens treu un altre cop a pastar.

—I per què ho fa això? —preguntà, sorprès, el jove falciot.

—Demà el pastor ha de celebrar el dissabte, i els dissabtes mai no treballa.

—Ah sí? —exclamà el jove falciot excitat—. I el diumenge no el celebra?

—No —contestà el be.

—I el dissabte com ho fa? Com la gent del poble que va a l'església, per Nadal, Pasqua i el dia del Patró, o com l'amo de l'animal gros, que s'ajup a terra cinc vegades al dia, i fa el que li mana el profeta? I el pastor, què menja durant la celebració?

—No fa res de tot això. Pel que dius, penso que les festes del pastor són diferents a les que tu coneixes. No li mana cap profeta, només escolta al rabí. No va a cap església, es troba amb els altres a la sinagoga. És una festa que no té res a veure amb el que dius.

El jove falciot es quedà moix, on esperava trobar una resposta, havia ensopegat amb un nou entrebanc. Pel que semblava, tot això d'anar a l'església del poble, de pregar les vegades que fos, de celebrar un dia de la setmana, cada un ho feia a la seva manera. El que deien els profetes, rabins i altres no afavoria a trobar una celebració que fos per a tothom. Havia de trobar algú que li expliqués una festa en la què no calgués pujar a la muntanya per anar a l'església, ni que es trobessin a la sinagoga, ni que tinguessin que ajupir-se. Malgrat no haver trobat el que cercava, fruïa amb el sentiment d'haver après tantes coses noves. Això l'animà, no estava com el començament. Ben a l'inrevés, havia avançat Déu n'hi do. Se sentia afortunat, tant que, en veure al be perdut, tingué una bona pensada, i decidí ajudar-lo.

—Mira, ja sé el que farem —suggerí—: no et moguis. Jo volaré ben alt, tot el que pugui. Potser podré veure el ramat, llavors et vindré a buscar i tots dos anirem cap allà, abans que el pastor no se'n vagi més lluny. No et moguis. Eh?

El jove falciot, sense esperar resposta, aixecà el vol amb totes les forces què era capaç i s'allunyà fins que el be el perdé de vista. No va trigar gaire en aparèixer un altre cop i baixar per quedar-se voleiant a l'entorn del be mentre li deia:

—Ja els he trobat. Estan a l'altre vessant de la muntanya. Segueix-me!

El jove falciot s'alçà en direcció on havia vingut arrencant el vol tant de pressa que el be no el podia seguir. No s'adonà fins que els esbufecs del be el feren capgirar. El be intentava seguir-lo però no aconseguia mantenir la distància. Hagué de tornar enrere per anar-lo a buscar i reprendre el vol amb més tranquil·litat. Volava joliu i ufanós, conscient de l'ajut que proporcionava al pobre be que corria a punt de l'extenuació darrere ell. Uns lladrucs li cridaren l'atenció, darrer un marge aparegué un gos d'atura que corria envers ells. Més enllà del gos, el pastor que ja s'havia adonat que li mancava un be i l'esperonava perquè anés a cercar-lo. El gos arribà fins el be que empès pels lladrucs i maniobres del mastí trigà poc en afegir-se a la resta del bestiar. El jove falciot continuà el vol. Des de dalt observà com el pastor que tot ho celebrava diferent als altres xiulava mots inintel·ligibles als gossos que envoltaven el ramat.

* * *

Continuà una bona estona. Les muntanyes i les valls se succeïen unes darrere les altres. Les fonts, els rierols, les barraques de pastor, els camps, tot era motiu d'atenció pel jove falciot. El món era fantàstic. El que s'hauria perdut si no hagués après a volar! Una mica més enllà aparegué un grup de cases, un poble. La torre del campanar eixia per damunt de la resta de cases. Estava guarnida amb banderes i draps de coloraines. Decidí apropar-se per veure que era allò tant atractivol. Es posà sobre el terrat de l'església. Era davant d'una gran plaça guarnida amb tots els colors. Dels balcons penjaven domassos i la gent, que omplia tot l'espai disponible, saltava i ballava seguint el ritme d'una colla de músics que tocaven damunt d'un cadafal. El xivarri era eixordador, tothom cridava, els gossos bordaven i les criatures corrien d'un costat a l'altre encomanats per l'alegria general.

—Quina gresca! —es digué el jove falciot.

Baixà a la plaça per veure-ho més a prop, però hagué de fugir corrents, hi havia tanta gent esbojarrada que el més probable seria que acabés sota els peus d'algú. Decidí posar-se en l'ampit d'una finestra oberta. Des d'allí ho podia contemplar tot molt bé i sense perill. Sí més no, això li semblava. Del que no s'adona fou d'una cara riallera que, des de la foscor de l'estança, sortia cap a fora mirant-se'l. Era la d'un marrec de no gaires anys que, divertit per la seva presència, reia i reia. El jove falciot, massa agosarat, no es mogué i es quedà mirant al noi. Fos el que fos, aquell era el seu dia de sort i el noi no va intentar prendre'l, a l'inrevés del que acostumen els de la

seva edat. El noi li digué:

—Hola, ocelllet!

—Hola! —contestà.

—Que fas aquí? Has vingut a la festa?

—És una celebració això?

—Sí —contestà el noi—. És el “Dia Gran del Poble”.

—El dia del patró? —preguntà el jove falciot.

—No. El dia del patró és un altre. Aquesta no és una celebració de sants de l’església.

—I tot el poble ho celebra? I estan tots, tots contents?

—I taaaant!... —feu el noi, movent la mà, per donar més força a la resposta—. Tothom està alegre, i ballem, i mengem dolços.

—I ho celebren sempre, aquest dia?

—Sí, se celebra des de fa molts, molts anys; des de sempre, diria. L’avi em digué que el seu avi ja ho celebrava. I va ser ell el que li explicà la història del “Dia Gran del Poble”.

El jove falciot pensà que allò feia bona pinta: una festa que la celebra tothom i sempre, quan toca, però sempre, tal com havia dit aquell noiet. Potser estava més a prop de la fi de la recerca. Això podia arribar a ser: una celebració en la qual no intervinguessin les creences, només la gent. Estava animat.

—I què explicava l’avi del teu avi? —li preguntà al nen.

—Doncs que en el “Dia Gran del Poble” se celebra un esdeveniment que va succeir fa molts, molts anys. Va ser quan la gent del nostre poble va vèncer en una baralla que vàrem tenir amb el poble veí, per unes terres que eren ben nostres, però ells deien que eren seves. El nostre poble va guanyar, per això ens les vàrem quedar. Des de llavors, aquest és el poble més important de la contrada. El senyor alcalde diu que aquest és el dia més important de l’any, i que hem d’estar contents de ser fills d’aquest poble, perquè és el millor. I a mi em sembla que sí, que és el més bonic.

—És clar —digué el jove falciot—. Això és bo i tothom ha d’estar content. El poble està molt maco, amb tants guarniments, fa goig veure’l. Mira, ara mateix me’n vaig al poble del costat, per veure com l’han guarnit. Ha d’estar maco també, perquè ells també deuen estar de festa i celebració.

—Nooo!... —interrompé el noi—. Al poble del costat no ho celebren. No veus que ells van perdre?

—I doncs... Ells no estan mai contents?

—Sí que ho estan. Quan celebren la seva festa, que és diferent a la nostra. Celebren l’aniversari del dia que ens van prendre una part de les terres que havíem guanyat nosaltres.

—Així, les celebracions són diferents?

—Sí.

—I mai ho feu a l'hora?

—Nooo! Com vols que estiguem junts?

El jove falciot estava un altre cop com abans. Aquesta festa no li servia de res. Els dos pobles no coincidien mai. I si més endavant tornaven a barallar-se, uns riurien i els veïns plorarien. S'adonà que aquesta mena de celebracions dels homes eren absurdes. Uns no podien gaudir sense el fracàs d'altres. Era un torna a començar. Ja havia voltat Déu n'hi do, i l'únic que havia aconseguit era adonar-se que res no era com ell s'havia imaginat. Quan li faltava, encara, per trobar el que estava buscant? Només ho podria saber si continuava el camí.

Tot d'una, féu un saltiró i començà a volar sense acomiadar-se del nen. Aquest li feia adéu amb la mà. El jove falciot s'allunyà sense saber ben bé si havia estat groller amb aquell noiet encara innocent, o si li avançava el rebuig, que potser patiria quan fos gran.

* * *

Una altra vegada volava sense rumb definit; no sabia on anar. Mirà lluny, cap a l'horitzó. Des de dalt podia veure les muntanyes del fons que trencaven el blau del cel. Potser allà trobaria el que necessitava per aclarir les idees. Amb el sol a l'esquena i enfilant cap aquella serralada, continuà el viatge volant baix mentre esquivava, enjogassat, el cimall dels arbres. No s'adonà que la claror del bosc anava minvant. Un gran núvol grisós avançava amenaçador tapant el sol. Una gota, grossa com un còdol, li copejà el cap. El jove falciot féu un giravolt, tot just per rebre una altra gota a l'esquena, i després una altra, i una altra... Conscient de què havia començat a ploure, s'aixoplugà sota les branques d'un arbre. Un llampec engegador, acompanyat del tro més fort que mai havia sentit, caigué en l'arbre que tenia al costat. La pluja era tant forta, que les fulles no eren prou per aturar l'aigua. El jove falciot, mullat de bec a urpes, es pensà que el món s'enfonsava. Era la primera tempesta que veia en la seva curta vida. Espantat de debò, saltà per les branques de l'arbre que l'havia acollit, intentant trobar un refugi més segur. Poc més enllà descobrí, una barraqueta de pedres i sense porta. Amb un cop de coratge es llençà sota la pluja per arribar davant d'aquell refugi i entrar dins. Era ben fosc, però se sentí reconfortat en veure's protegit de l'aigua. Es quedà al mig de l'estança, de cara a la porta. Ara sí que li agradava aquesta pluja tant forta. Allí dins, protegit i sense perill, estava en el

millor escenari per gaudir de l'espectacle. Sentí un altre tro, tan eixordador que va saltar de l'ensurt.

—No t'espantis. Que aquest ha caigut lluny.

El jove falciot es girà cap on venia la veu. Tot i la foscor, distingí un home assegut en un improvisat seient de pedres. Estava menjant en un racó de la barraca, just en el més fosc, per això encara no l'havia vist. L'home li llençà un parell d'engrunes del tros de pa que sostenia amb la mà.

—Té, menja. És el millor entreteniment mentre para de ploure.

Mentre picotejava les molles amb què l'havia obsequiat aquell home, se'l mirà amb curiositat. Era alt i fort, els peus li reposaven sobre un feix de llenya. A costat tenia una destral molt grossa. «Deu ser un llenyataire», pensà el jove falciot, i continuà amb el berenar.

—Fa molt temps que no em trobava amb una tempesta tant forta com aquesta. Maleït sia! —remugà l'home.

—Jo... és la primera vegada que veig caure tanta aigua del cel —exclamà l'ocell.

—És clar, ets massa jove —respongué el llenyataire—. Espera a tenir tants anys com els teus avis i et mancarà memòria per recordar-les totes.

—Ja sóc gran —protestà l'animaló—. He volat molt i he conegut moltes coses. I també he vist ploure, de petit. Però mai amb tanta força i amb tant soroll. I aquestes llums que esclaten en el cel i cauen a terra...

—Ja, ja —feu riota l'home—. Aquestes són les tempestes d'estiu. I de poc l'espifio, si dic que aquesta és la primera que pateixes. Encara has de viure molts anys, si no caus en cap parany, i cada estiu t'obsequiarà amb unes quantes.

—I l'estiu, què és? —preguntà el jove falciot.

—És l'època de l'any en què el sol està més a prop nostre. Per això fa calor i tot sembla que és revolta. Ja has pogut veure com fins i tot els núvols estan de gresca. Ja ho diuen: "A l'estiu tota cuca viu". Ja, ja...

—I tot això és, per què el sol està més a prop nostre?

—Ja t'ho he dit.

—I per què el sol s'acosta i s'allunya?

—Mira, pollet: això no ho sé. Els savis potser t'ho explicarien amb detall, però jo no puc. El que és cert, com que som vius, és que el sol fa que comenci el dia, i que s'acabi quan vol reposar. I quan és gros, està alt i escalfa, les plantes creixen, els grills canten i tots els animals us esvaloteu. I quan el sol va de baixa, a l'hivern, les muntanyes es tornen blanques, fa fred, les plantes es marceixen i totes les bestioles

us amagueu. I això ha estat així arreu des que el món és món.

—Així doncs, tu has estat a tot arreu?

—No, que va. Ha, ha! —riugué el llenyataire, mentre li llençava altre tros de pa—. Com vols que hagi estat a tot arreu? Necessitaria viure moltes vegades per poder-ho conèixer. A més, no tinc ganes d'anar enlloc, aquí ja estic bé. Per què m'haig d'emmerdar per altres terres?

—Llavors, com ho saps que això passa a tot arreu?

—Perquè conec a gent que ha estat molt lluny, més del que et pots imaginar. M'han explicat coses fantàstiques d'altres terres molt llunyanes. Però a l'estiu fa calor i a l'hivern fred, com aquí. D'això, no se n'escapa ningú. I els pobles celebren l'arribada de l'estiu i de l'hivern, i de tots els dies que ens mana el sol.

—Ho celebren? —exclamà el jove falciot, deixant de picotejar el tros de pa.

—Sí, és clar. Tothom ho celebra. Cada lloc a la seva manera, però tothom ho fa.

—I fan festa i riuen i mengen cucs grossos.

—Suposo que a cada lloc menjaran el que tinguin per costum. Ha, ha...

—I aquests dies els celebra tothom?

—Sí, home, sí.

—I sempre ho han fet i ho faran?

—Des que el món és món i mentre ho sigui, el sol ens enviarà l'estiu i l'hivern, un darrere l'altre. I els éssers vivents, homes, animals i plantes estem subjectes a la seva voluntat. Per això hem d'agrair que arribi, tant l'estiu, com l'hivern, que totes les èpoques de l'any són necessàries.

—Vols dir que aquestes celebracions són bones per tothom, no fan mal a ningú i es podran celebrar sempre?...

—És clar.

El jove falciot, aixecà el vol giravoltant dins de la cabana, mentre piulava fort com mai abans.

—Que t'has tornat boig? —cridà l'home.

—No —respongué ell, posant-se sobre les cames del llenyataire—, és que ja ho he trobat. Si el sol fa tot el que dius, he trobat la celebració que cercava, i gràcies a tu.

Amb l'emoció, no s'havia adonat que la tempesta minvava fins desaparèixer del tot. Fou un lluent raig de sol que entrà per la porta i caigué just on era ell. Es girà, sortí a fora. Davant l'espendor de la llum del sol reflectida per les gotes de pluja, que regalimaven de les fulles dels arbres, pensà que estava en l'indret més bonic del món.

Havia de tornar i explicar a la mare que havia trobat allò que cercava. Es girà per acomiadar-se del llenyataire:

—Me'n vaig. Ha parat de ploure i he de marxar cap a casa. Gràcies per tot. Que en celebri molts.

Aixecà el vol en direcció on havia vingut. I encara que havia donat moltes voltes fins arribar allí, li brollava una força de molt, molt endins que l'empenyia en una sola direcció. I és que havia d'explicar la troballa als seus, fer-los partícips del que posseïa, massa valuós per quedar-s'ho només ell. El camí era llarg i volava per damunt d'arbres, prats i muntanyes. Li preguntava a tothom que trobava:

—Que celebres l'estiu i l'hivern ?

Li contestaven:

—És clar, és quan estem més ufanoses —responien les plantes.

—I tant, a l'estiu sortim i a l'hivern ens amaguem —deien els insectes.

Un noieta de pell bruna li explicà que en el seu poble celebraven l'arribada dels solsticis. Fins i tot li semblà que la remor de l'aigua del riu li deïa que el glaç de l'hivern i el desglaç de l'estiu eren una festa per a ell. El petit falciot mirà el sol de fit a fit, i els seus rajos, en lloc d'enlluernar-lo, projectaren imatges d'una gran festa en la qual plantes, animals i homes de tots colors cantaven i saltaven ballant junts una gran dansa. Al mig, un sol somrient semblava dir que ell era el que els emparentava a tots.

El jove falciot continuà volant i volant. Frisava d'ansia per arribar a casa i explicar la seva troballa a la mare. Se sentiria orgullosa d'ell. Encara que hagués trigat tant per aprendre a volar, Déu n'hi do el profit que n'havia tret. Potser ara ja deixaria de ser el jove falciot, per esdevenir el gran falciot.

El falciot, juliol de 1999

—oo—